

## สารบัญ

|                                                                               | หน้า |
|-------------------------------------------------------------------------------|------|
| บทคัดย่อ .....                                                                | (1)  |
| กิตติกรรมประกาศ.....                                                          | (6)  |
| บทที่                                                                         |      |
| 1. บทนำ.....                                                                  | 1    |
| 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....                                       | 1    |
| 2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....                                                | 7    |
| 3. ขอบเขตการศึกษา.....                                                        | 8    |
| 4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....                                            | 8    |
| 2. การแจ้งข้อหา.....                                                          | 10   |
| 1. ความหมายของ “ข้อหา” .....                                                  | 10   |
| 1.1 ความหมายของการแจ้งข้อหา .....                                             | 10   |
| 1.2 การใช้คำว่า “ข้อหา” และ “ข้อกล่าวหา”.....                                 | 13   |
| 1.2.1 ตัวอย่างการใช้คำว่า “ข้อหา” ในกฎหมายที่มีโทษทาง<br>อาญาของไทย.....      | 13   |
| 1.2.2 ตัวอย่างการใช้คำว่า “ข้อกล่าวหา” ในกฎหมายที่มีโทษทาง<br>อาญาของไทย..... | 14   |
| 2. การแจ้งข้อหา.....                                                          | 18   |
| 2.1 ระบบการดำเนินคดีอาญากับการแจ้งข้อหา.....                                  | 18   |
| 2.1.1 การดำเนินคดีอาญาระบบไต่สวน.....                                         | 18   |
| 2.1.2 การดำเนินคดีอาญาระบบกล่าวหา.....                                        | 19   |

|       |                                                                                    |    |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2.2   | วัตถุประสงค์ของการแจ้งข้อหา.....                                                   | 22 |
| 2.2.1 | ตรวจสอบการกระทำความผิดเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิด<br>มาลงโทษ .....                   | 22 |
| 2.2.2 | คุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหา.....                                    | 24 |
| 3.    | แนวความคิดและพัฒนาการในการแจ้งข้อหาของประเทศไทย .....                              | 26 |
| 3.1   | ก่อนมีการใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. 2478...                           | 26 |
| (1)   | กฎหมายตราสามดวง .....                                                              | 26 |
| (2)   | พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความมีโทษใช้ไปพลางก่อน ร.ศ.115 .....                       | 27 |
| 3.2   | ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับปี พ.ศ. 2478 .....                             | 28 |
| (1)   | ขั้นจับกุม.....                                                                    | 28 |
| (2)   | ขั้นส่งมอบตัวผู้ถูกจับ .....                                                       | 29 |
| (3)   | ขั้นสอบสวน.....                                                                    | 30 |
| 3.3   | ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม<br>ปี พ.ศ. 2547 .....           | 33 |
| (1)   | ขั้นจับกุม.....                                                                    | 35 |
| (2)   | ขั้นส่งมอบตัวผู้ถูกจับ .....                                                       | 37 |
| (3)   | ขั้นสอบสวน.....                                                                    | 40 |
| (4)   | การแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี .....                       | 44 |
| 3.    | กฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการแจ้งข้อหาและ<br>ผลของการแจ้งข้อหา..... | 46 |
| 1.    | ประเทศสหรัฐอเมริกา .....                                                           | 46 |
| 1.1   | วิธีการแจ้งข้อหา .....                                                             | 46 |
| (1)   | การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่ 4.....                                                  | 47 |
| (2)   | การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่ 5.....                                                  | 47 |
| (3)   | การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่ 6.....                                                  | 48 |
| 1.2   | พยานหลักฐานที่ได้มาจากการแจ้งข้อหาโดยไม่ชอบ.....                                   | 53 |
| 1.3   | การบรรยายคำฟ้องและการพิพากษาไม่เกินคำขอ.....                                       | 55 |

|                                                                                                 |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 2. ประเทศอังกฤษ .....                                                                           | 60 |
| 2.1 วิธีการแจ้งข้อหา .....                                                                      | 60 |
| 2.2 พยานหลักฐานที่ได้มาจากการแจ้งข้อหาโดยไม่ชอบ.....                                            | 61 |
| 2.3 การบรรยายคำฟ้องและการพิพากษาไม่เกินคำขอ.....                                                | 62 |
| 3. ประเทศญี่ปุ่น.....                                                                           | 68 |
| 3.1 วิธีการแจ้งข้อหา .....                                                                      | 68 |
| (1) ในชั้นตอนจับกุม .....                                                                       | 68 |
| (2) ขั้นตอนการรับมอบตัวผู้ถูกจับ.....                                                           | 70 |
| (3) ขั้นตอนการสอบสวน.....                                                                       | 71 |
| (4) ขั้นตอนการฟ้องคดี .....                                                                     | 72 |
| 3.2 พยานหลักฐานที่ได้มาจากการแจ้งข้อหาโดยไม่ชอบ.....                                            | 73 |
| 3.3 การบรรยายคำฟ้องและการพิพากษาไม่เกินคำขอ.....                                                | 75 |
| 4. ปัญหาและบทวิเคราะห์เกี่ยวกับผลของการแจ้งข้อหาตามประมวลกฎหมาย<br>วิธีพิจารณาความอาญาใหม่..... | 76 |
| 1. ปัญหาเกี่ยวกับการแจ้งข้อหา.....                                                              | 76 |
| 1.1 ปัญหาการแจ้งข้อหาในชั้นจับกุม.....                                                          | 76 |
| 1.2 ปัญหาการแจ้งข้อหาในชั้นสอบสวน.....                                                          | 79 |
| (1) การแจ้งข้อหาในกรณีความผิดต่อเนื่อง .....                                                    | 82 |
| (2) การแจ้งข้อหาในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือผู้ถูกกล่าวหาเป็นนิติบุคคล...                             | 83 |
| (3) การแจ้งข้อหาในความผิดอาญาที่มีบทหนัก .....                                                  | 83 |
| (4) การแจ้งข้อหาตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาต่างๆ.....                                       | 85 |
| (5) การแจ้งข้อหาในกรณีความผิดหลายกรรม .....                                                     | 85 |
| (6) กรณีความผิดอาญาที่อาศัยอายุของผู้ถูกกระทำเป็นองค์ประกอบ<br>ในการวินิจฉัยความผิด.....        | 87 |
| 1.3 ปัญหาการแจ้งข้อหาในชั้นพิจารณาคดี .....                                                     | 88 |

|                                                                                    |     |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. บทวิเคราะห์เกี่ยวกับการแจ้งข้อหา.....                                           | 91  |
| 2.1 ระบบการดำเนินคดีอาญาของไทยกับวัตถุประสงค์การแจ้งข้อหา...                       | 92  |
| 2.2 ความหมายและวิธีการแจ้งข้อหา.....                                               | 94  |
| 2.2.1 ความหมายของการแจ้งข้อหา.....                                                 | 94  |
| 2.2.2 วิธีการแจ้งข้อหา.....                                                        | 95  |
| 2.2.2.1 การแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหา<br>ได้กระทำความผิด.....       | 96  |
| (1) รายละเอียดของการกระทำที่อ้างว่าผู้ถูกกล่าวหา<br>กระทำความผิด .....             | 96  |
| (2) เวลาและสถานที่เกิดเหตุที่อ้างว่าผู้ถูกกล่าวหา<br>กระทำความผิด .....            | 101 |
| 2.2.2.2 การแจ้งข้อหาที่เป็นฐานความผิด.....                                         | 104 |
| 2.2.3 ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแจ้งข้อหา .....                                         | 106 |
| (1) ขอบเขตของรายละเอียดที่ต้องแจ้ง.....                                            | 106 |
| (2) การแจ้งฐานความผิดสำหรับการกระทำความผิด<br>หลายกรรม .....                       | 107 |
| (3) การกำหนดนิยามของคำว่า “ข้อหา” และ “ข้อกล่าวหา” .....                           | 108 |
| 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างผลของการแจ้งข้อหา กับพยานหลักฐาน<br>ที่ได้มา .....          | 108 |
| 2.3.1 ชั้นจับกุม .....                                                             | 108 |
| 2.3.2 ชั้นสอบสวน.....                                                              | 112 |
| (1) การไม่แจ้งรายละเอียดของข้อเท็จจริงหรือฐานความผิด<br>เพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง ..... | 113 |
| (2) การไม่แจ้งรายละเอียดของข้อเท็จจริงและฐานความผิด<br>ทั้งสองส่วน .....           | 116 |
| 2.4 การพิพากษาคดีเมื่อมีการแจ้งข้อหาไม่ถูกต้อง.....                                | 116 |
| 2.4.1 การแจ้งข้อหากับการการพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุ<br>คำฟ้องเคลือบคลุม.....         | 117 |
| 2.4.2 การแจ้งข้อหากับการการพิพากษาไม่เกินคำขอ .....                                | 120 |

|                      |                                                                               |     |
|----------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2.5                  | ข้อหาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรม .....                     | 124 |
| 2.5.1                | ข้อหาเกี่ยวกับการออกหมายจับผู้ต้องหา.....                                     | 125 |
| 2.5.2                | ข้อหาเกี่ยวกับการยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว.....                               | 130 |
| 2.5.3                | ผลกระทบต่อตัวผู้เสียหาย .....                                                 | 132 |
| 2.5.4                | ผลกระทบต่อพนักงานสอบสวน .....                                                 | 135 |
|                      | (1) ผลกระทบกับการใช้ดุลพินิจในการแจ้งข้อหาของ<br>พนักงานสอบสวน.....           | 135 |
|                      | (2) ผลกระทบต่ออำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหา.....                                    | 136 |
|                      | (3) ผลกระทบในแง่การดำเนินคดีในความผิดอันยอมความได้<br>หรือยอมความไม่ได้ ..... | 137 |
| 2.5.5                | ผลกระทบต่อผู้ต้องหา.....                                                      | 139 |
|                      | (1) ผลกระทบในเรื่องการฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา...                       | 139 |
|                      | (2) ผลกระทบในเรื่องการควบคุมตัวผู้ต้องหา .....                                | 139 |
| 5.                   | บทสรุปและข้อเสนอแนะ .....                                                     | 141 |
| 1.                   | บทสรุป.....                                                                   | 141 |
| 2.                   | ข้อเสนอแนะ .....                                                              | 150 |
| บรรณานุกรม .....     |                                                                               | 154 |
| ภาคผนวก.....         |                                                                               | 161 |
| ก.....               |                                                                               | 162 |
| ข.....               |                                                                               | 164 |
| ค.....               |                                                                               | 166 |
| ง .....              |                                                                               | 167 |
| ประวัติการศึกษา..... |                                                                               | 171 |